

Požiare v bytoch, rodinných domoch, hoteloch, ubytovniach

V štatistike požiarovosti každoročne dominujú požiare v bytových a rodinných domoch nielen z hľadiska ich počtu a škôd spôsobených požiarom (ak neberieme do úvahy požiare v prírodnom prostredí), ale aj z hľadiska počtu usmrtených a zranených osôb.

Najčastejšie príčiny vzniku požiarov v bytových a rodinných domoch:

- ✓ **nedbalosť a neopatrnosť dospelých**
 - obsluha tepelného spotrebiča pri varení;
 - fajčenie;
 - obsluha vykurovacieho telesa;
 - manipulácia s otvoreným ohňom;
- ✓ **porucha, nevyhovujúci stav vykurovacích telies, dymovodov a komínov**
 - vyhorenie sadzí;
 - zamurovaná hrada v komíne;
 - opotrebenie (porušenie celistvosti) dymovodu;
 - špára v komíne;
 - úlet iskier z komína;
- ✓ **prevádzkovo-technická porucha**
 - elektrický skrat;
 - zvýšený elektrický prechodový odpor;
 - preťaženie elektrickým prúdom.

Najčastejšími iniciátormi vzniku požiarov v bytových a rodinných domoch sú zápalka a zapaľovač, sporák na plyné palivo, kotol na tuhé palivo, ohorok z cigarety, kachle na tuhé palivo.

Najčastejšie miesta vzniku požiarov v bytových domoch sú kuchyňa, chodba, pivnica, obývacia (spoločenská) miestnosť.

Najčastejšie miesta vzniku požiarov v rodinných domoch sú komínové teleso, obývacia (spoločenská) miestnosť, strecha budovy, povala, kuchyňa.

Čo robiť, keď horí

- ✓ zistený požiar ohláste bez zbytočného odkladu na tiesňovú linku 112 alebo 150,
- ✓ ak je to možné požiar uhasťte, alebo spravte nutné opatrenia k zamedzeniu jeho šírenia, uzavrite prívod plynu, elektriny,
- ✓ podľa možnosti vyveďte do bezpečnej vzdialenosti osoby, zvieratá, vyneste cenné veci,
- ✓ uvoľnite prístupové cesty záchranným zložkám,
- ✓ nekomplikujte činnosť záchranným zložkám po ich príchode na miesto zásahu,
- ✓ na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa hasičskej jednotky alebo starostu obce poskytnite vecnú alebo osobnú pomoc.

Požiar budovy

Ak si situácia vyžaduje opustiť budovu, tak ju treba opustiť čo najrýchlejšie – okamžite !!!

Základné zásady:

- ✓ nereagujte bezhlavo, mohlo by vás to stáť život (panika je veľa krát nebezpečnejšia, ako samotný požiar),
- ✓ vyhľadajte najbezpečnejšiu únikovú cestu (majte premyslenú aj druhú únikovú cestu ak ešte existuje),
- ✓ nezdržujte sa zbieraním osobných vecí: zoberte so sebou iba veci, ktoré vám môžu pomôcť pri „úteku“ – hasiaci prístroj, hrubú tkaninu, sekeru, lano ... (každá sekunda rozhoduje o vašom živote a treba utekať na „ľahko“,
- ✓ ak vám situácia dovolí, informujte ostatné osoby v budove o požari volaním „HORÍ“, alebo iným dohodnutým signálom,

- ✓ zatvárajte za sebou všetky dvere,
- ✓ nevracajte sa späť,
- ✓ sledujte neustále situáciu okolo seba,
- ✓ pri zníženej viditeľnosti sa jednou rukou dotýkajte steny – opora, rýchlejší a istejší postup vpred,
- ✓ ak sa dá, pomôžte ostatným, resp. zraneným,
- ✓ zhromaždíte sa pred budovou, na vopred dohodnutom mieste (protipožiarna školenie a cvičenie), takto zistíte, kto opustil budovu,
- ✓ **NEZABUDNITE** ak budete hasiť vodou, resp. elektricky vodivou látkou, potom je dôležité aby ste budovu (byt) odpojili od elektrického prúdu,
- ✓ budovu (byt) odpojte od prívodu plynu.

Príprava na „útek“

Oblečením musíme zahaliť čo najväčšiu časť povrchu svojho tela – prekryjeme aj ústa, nos, hlavu. Vhodné sú nehorľavé materiály, alebo prírodné materiály (čistá vlna), čo možno najhrubšie. Ak máme k dispozícii vodu odev si namočíme.

Pred otvorením dverí je potrebné skontrolovať ich teplotu dotykom ruky v hornej časti dverí. Ak sú dvere teplé, znamená to, že oheň je už na druhej strane dverí. Ak musíme dvere otvoriť a dvere sú teplé, potom je potrebné pripraviť si ku dverám z boku (nie oproti dverám) prostriedky k haseniu t.j. hasiaci prístroj, vedro s vodou, ak máme v miestnosti vodnú batériu, tak necháme maximálne otvorenú studenú vodu a zapcháme odtok z umývadla alebo z vane – takto získame čiastočnú zásobu vody (uhasenie odevu, namočenie odevu pred prebehnutím cez oheň a pod.) a nezdržujeme sa opätovným otváraním vodovodného kohútika.

Pri otváraní dverí sme čo najbližšie k zemi. Pozor na oxid uhoľnatý, ktorý nevidno ale zdržiava sa pri zemi, kde sa zdá že nie sú tam splodiny. Dvere otvárame vždy tak, že sa kryjeme za stenou.

Ak horí miestnosť, teplý vzduch vytvorí pretlak voči vedľajšej miestnosti, tento tlak otvára dvere (ak sa dvere otvárajú smerom von z horiacej miestnosti), preto takéto dvere treba pri úteku zatvoriť, nie iba privrieť – samozrejme ak situácia dovoľí zatvárať dvere za sebou.

NIKDY ZA SEBOU DVERE NEZAMYKÁME

Ak musíme zostať v miestnosti (napr. oheň nám odrezal únikovú cestu) potom je potrebné utesniť medzery okolo dverí a zárubne. Takto zamedzíme vnikaniu dymu do miestnosti. Ak máme vodu môžeme dvere chladiť.

Ak nám oheň odrezal cestu z bytu, je vhodné zvážiť v ktorej miestnosti sa „zabarikádujeme“.

Čo rozhoduje?

Za každú cenu dať o sebe vedieť!!!

Vzdialenosť od ohňa, koľko dverí ma delí od ohňa – všetky dvere zatvoríme (hrozí riziko jeho nekontrolovateľného šírenia – kde sa môže náhle objaviť), zistíme kde máme vodný zdroj, orientácia okna (okno do hlavnej ulici, kde sa dá očakávať pomoc z vonku, čo je pod oknom, zem, betón, asfalt..). Pokiaľ máme čas, tak do vybranej miestnosti rýchlo z ostatných miestností preniesieme tie veci, ktoré nám môžu byť užitočné – oblečenie, paplóny, závesy, lano ...

Dym zabiják

Pri požiari klasickej izby dym za 2 ½ minúty vyplní izbu na polovicu a o ďalších 30 sekúnd bude izba úplne zadymená.

Čo treba robiť :

- ✓ držte sa pri zemi – dym a plyny naplňajú miestnosť zhora, preto sa snažte byť čo v najnižšej polohe, vzduch je tu čistejší a chladnejší,
- ✓ pri pohybe v zadymenom priestore je vhodné ísť skrčený,

- ✓ ak uviazneme v zadymenej miestnosti treba otvoriť okno – dvere (zabezpečíme vetranie zadymeného priestoru za podmienky, že dym nestúpa popri budove už aj zospodu),
- ✓ hlavu si dáme k spodnému okraju okna, aby sme dýchali čistý vzduch.

Ak sa nám pri úteku chytilo oblečenie, vrhneme sa čo najskôr na zem na zapálené oblečenie – treba sa čo najviac pritlačiť k zemi, aby sme maximálne zamedzili prístupu vzduchu. Osobe, ktorej začne horieť oblečenie, treba pomôcť (ak to situácia umožní). Najvhodnejší spôsob je uhasenie ohňa hasiacim prístrojom. Ak nemáme k dispozícii hasiaci prístroj, potom osobu je potrebné zvaliť na zem (zväčša uteká, rozhadzuje rukami a pod.). Najvýhodnejšie je prehodiť cez horiaceho človeka deku, kabát – doslova ho s prikrývkou objímame a zvalíme na zem – zem zamedzí prístupu vzduchu zospodu a mi zamedzíme prístup vzduchu zvrchu a z bokov, takto uhasíme oheň.

Čo je vhodné poznať ešte pred požiarom :

- ✓ oboznámiť sa s ochranou pred požiarom vašej budovy (bytový dom, hotel, ubytovňa a pod.),
- ✓ vysúšať si všetky únikové možnosti a pravidelne si ich overovať,
- ✓ oboznámiť sa s evakuačným plánom danej budovy.

Môže sa stať, že aj vy sa dostanete do situácie, kde bude potrebné použiť vážne rozhodnutie pri požiaroch budovy, preto pamätajte :

- ✓ najväčšia šanca na záchranu je opustiť budovu okamžite po vzniku požiaru – každý požiar je rozdielny, ale zadymenie chodieb a schodísk je zväčša 10 minút po vzniku požiaru. Možno sa zdá, že 10 minút je dosť dlhý čas, ale nikdy nevieme presne kedy vypukol požiar a kedy bol spustený požiarový poplach,
- ✓ ak sa rozhodnete, alebo ste prinútený zostať v budove počas požiaru, nemeňte svoje rozhodnutie a nepokúšajte sa o neskoršiu evakuáciu – veľa ľudí zahynie pri pokuse opustenia budovy, keď chodby a schodiská sú zadymené,
- ✓ vždy čo najskôr informujte hasičov, alebo ostatných záchranárov o vašej situácii – **záchranári musia o vás vedieť za každú cenu,**
- ✓ nechodte na strechu, ak na strechu nevedie požiarne schodisko,
- ✓ pri evakuácii nepoužívajte výťah ak nie je určený na evakuáciu,
- ✓ nikdy nevyskakujte z okna – skok z okna je posledným východiskom na záchranu svojho života – čakáme do poslednej chvíli. Ak sme uviazli pri okne, snažíme sa privolať pomoc a pripravujeme sa možný zoskok.

Prevenca

Pravidelným cvičením evakuácie je možné predchádzať panike, nakoľko sa ľuďom do podvedomia zapíše nácvik evakuácie – ich priebeh. Potom ľudia v krízovej situácii budú reagovať podvedome, t.j. okamžite a čo je najdôležitejšie budú reagovať správne.

*Okresné riaditeľstvo Hasičského
a záchranného zboru v Revúcej*